

ADVOKATENE
AARNES, GAVLE & TELNES

Kontorfellesskap

Medlemmer ADVOKATFORENINGEN

Bø, 02.02.2021

NVE-Konsesjonsavdelinga

Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

e-post: jfi@nve.no

REGULERING AV SELJORDSVANNET- REGULERT VANNSTAND

VILKÅRSREVISJON.

I tillegg til diverse innspill som er sendt inn tidligere er jeg bedt om å sende inn en oppsummering av forholdet omkring vannstanden i Seljordsvatnet.

Det er satt fram krav om revisjon av konsesjonsvilkår 4/11 2013 slik det er redegjort for i brev fra Seljord kommune med vedlegg.

Flere av grunneierne langs Seljordsvatnet og spesielt de grunneiere som driver Campingplasser med tilhørende strandlinjer har over tid hatt store ulemper ved at vannstanden i Seljordsvatnet har vært høy også utenom flomperiodene. Dette er gjort rede for i pkt. 6 i innspill som er vedlagt rapporten fra Faun.

I tillegg til dette kan jeg også vise til brev av 6/10 2019 fra Sigmund Telnes og Sveinung Haugen.

Vedlegg 1.

22.11.20 er det også sendt kopi til NVE av en epost som Arne Hagen har sendt til Bø kommune, der det er redegjort for konsekvenser som følger av omlegging av elveutløpet fra Hønsåa.

Vedlegg 2.

Ulempene blir spesielt store der det er fine badestrender som overflømmes i turistsesongen om sommeren.

Problemet med for høy vannstand blir i vesentlig grad påvirket av at klappeluka ved Hagadrag er konstruert slik at den tillater en manøvrering som fører til at vannstanden kan økes ut over høyeste tillatte regulerte vannstand.

Som opplyst i brev til Sigmund Telnes, fra Sundsbarm Kraftverk 14.12.1989, blir det oppgitt at

HRV = kote 116,0. Vedlegg 3.

Besøksadresse: Bøgata 52 – **Postadresse:** Pb. 14, 38833 Bø i Telemark – **Web:** www.advokat-aarnes.no

Advokat Helge Aarnes
952 04 783

helge@advokat-aarnes.no
971 456 418 MVA

Advokat Arne Gavle
951 76 611

a.gavle@online.no
984 053 908 MVA

Advokat Irina Telnes
916 86 905

telnes@advokat-aarnes.no
988 194 336

ADVOKATENE
AARNES, GAVLE & TELNES

Kontorfellesskap

Medlemmer ADVOKATFORENINGEN

Tillatelsen til å foreta regulering av vannstanden er gitt til Bø kommune (nå Midt-telemark kommune), men selve manøvreringen utføres i praksis av Sundsbarm kraftverk.

Dette er nedfelt i en avtale om reguleringen mellom Bø kommune og Kraftverkene.

Reguleringen skal først og fremst sørge for at de bestemmelser som er fastsatt om minstevannføring i Bøelva nedenfor Seljordsvannet blir etterkommet.

Avtalen inneholder ikke noen bestemmelser om at vannstanden skal kunne økes.

Tillatelse til regulering av Seljordsvannet følger av Ministerpresidentens vedtak av 19. mai 1944 med tilhørende manøvreringsreglement av samme dato, senere stadfestet ved kgl. Res. Av 20. juli 1945,

Jfr. Også NVE sitt brev av 23.10 1952 til Bø kommune.

Vedlegg 4

Viser også til Sundsbarm Kraftverk brev der det er lagt til grunn at tillatelsen gir rett til senking med ca. 50 cm til ca. kote 115,50, jfr. vedlegg 3.

På infotavle ved Hagadrag er LRV angitt til 115,13, jfr bilde. Vedlegg 5.

Det er ikke gitt noen tillatelse til øking av vannstanden ut over øvre regulerte vannstand på 116.

Det har aldri vært forutsatt i noen skjønn som er knyttet til vassdraget at det er gitt konsesjon for å demme opp Seljordsvatnet. Det er kun gitt konsesjon for å senke vannstanden.

Det er flere forhold ved utløpet av Seljordsvannet ved Hagadrag som gjør at den installerte klappeluka har en avgjørende betydning for vannstanden utenom flomperiodene.

Selve elveløpet vedsiden av luka er delvis gjort grunnere ved at det er lagt ut sprengstein i bunnen samt at en omlegging av Hønseåa- som tidligere munnet ut nedstrøms luka, nå er lagt om slik at elva har sitt utløp ovenfor.

Dette er forhold som gjør at hvis klappeluka stenges med en vinkel som tillater vannstand høyere enn kote 116, vil det føre med seg en oppdemming av Seljordsvannet.

Det er opplyst i rapporten fra Faun pkt. 4.12 at «høgaste terskel i klappeluka er 115,75» *(Vedlegg 6)*

Dette er nok ikke rett. Vi har fått opplyst fra Sundsbarm at luketoppen tilsvarer kote 16,45 ved maksimal stengevinkel.

En slik oppdemming er i strid med konsesjonsbetingelsene.

Den monterte klappeluka er konstruert slik at luka kan manøvreres slik at lukas øvre kant kan sette i en stilling som medfører at vannstanden øker ut over kote 116,0.

Siden Sundsbarm Kraftverk er pålagt å sørge for en gitt minstevannføring i Bøelva er det nærliggende å anta at en oppdemming i Seljordsvannet vil bidra til en innsparing i kraftverkets kostnader ved å opprettholde den pålagte minstevannføringen i Bøelva.

Besøksadresse: Bøgata 52 – Postadresse: Pb. 14, 38833 Bø i Telemark – Web: www.advokat-aarnes.no

Advokat Helge Aarnes
952 04 783

helge@advokat-aarnes.no
971 456 418 MVA

Advokat Arne Gavle
951 76 611

a.gavle@online.no
984 053 908 MVA

Advokat Irina Telnes
916 86 905

telnes@advokat-aarnes.no
988 194 336

ADVOKATENE
AARNES, GAVLE & TELNES

Kontorfellesskap

Medlemmer ADVOKATFORENINGEN

Eier av Telnessanden Camping har flere ganger observert at vannstanden endrer seg ganske fort når lukestillingen endres.

Det er derfor av avgjørende betydning at luka blir innrettet slik at den ikke kan reguleres slik at den kan medvirke til en økning av vannstanden over HRV 116,0.

Hvis vannstanden går over HRV 116 og det ikke er unormal stor vannføring, må det også være slik at luka brukes aktivt for å sørge for at vannstanden ikke stiger over HRV 116.

Slik det fungerer i dag blir vannstanden i Seljordsvatnet regulert på en slik måte at man får en vannstand som resulterer i at man i den beste turistsesongen sommerstid opplever at vannet flommer inn over badestrendene der det er knyttet store næringsinteresser til.

I tillegg til dette har den stadige oppdemmingen til vannstand over 116,0 ført med seg at ved normal vannstand blir det en randsone i vannkanten med utvasket/død vegetasjon når det ellers er normal vannstand på 116,0.

Dersom det foregår oppdemming i strid med gitte konsesjoner/tillatelser går jeg ut fra at grunneiere som blir påført tap kan kreve erstatning etter vannressurslovens § 47.

Med vennlig hilsen

Helge Aarnes
Advokat

Kopi av dette brevet sendes også

Midt-Telemark kommune

Seljord Kommune

Sundsbarv Kraftverk

Besøksadresse: Bøgata 52 – **Postadresse:** Pb. 14, 38833 Bø i Telemark – **Web:** www.advokat-aarnes.no

Advokat Helge Aarnes
952 04 783

helge@advokat-aarnes.no
971 456 418 MVA

Advokat Arne Gavle
951 76 611

a.gavle@online.no
984 053 908 MVA

Advokat Irina Telnes
916 86 905

telnes@advokat-aarnes.no
988 194 336

Sigmund Telnes
Garvikstrodi 921
3840 SELJORD

NVE
Adresse'
Adresse
Epsot

Seljord, den 06.10.2019

VEDRØRENDE REVISJON AV KONSESJONVILKÅR FOR SUNDSBARM KRAFTVERK OG REGULERING AV SELJORDVANNET

Vi viser til befaringsrapportene fra den 3 og 4 september 2019 i forbindelse med revisjon av konsesjonsvilkåra for Sundsbarm kraftverk. Det er gitt frist for tilbakemelding herfra til den 7 oktober 2019. Siden reguleringen i forbindelse med Bøfossen, Oterholt og eventuelt framtidig Herrefoss, samt regulering av Sundsbarm, og kjøring av kraftstasjonen har konsekvenser for Seljordsvannet, må dette ses i sammenheng.

Historisk sett har Seljordsvannet hatt en normalvannstand på ca 116,0 meter over havet. Dette er nedfelt i limnologiske atlas, og kan utledes av konsesjonsvilkåra fra 1944, der det står at Bø kommune kan senke vasstanden i Seljordsvatnet med 0,5 meter, ned til minimum 115,50 meter over havet.

Vi legger også ved et brev fra Sundsbarm kraftverk fra 11.12.1989 der de selv skriver at utgangspunktet for normalhøyden på Seljordsvatnet er 116,00 m o.h. Det fremgår også at laveste regulerbare høyde er LRV = 115,50, og høyeste regulerbare høyde HRV er 116,00.

Seljordsvannet har imidlertid stadig hatt en høyere vannstand de siste 20-30 åra, og det er ikke bare økt nedbør som er årsak til det. Dette medfører store ulemper for grunneiere og campingbedriftene rundt Seljordsvannet.

Det er flere tiltak som Sundsbarm Kraftverk /Skagerak Energi og Bø kommune har gjort, som har medført at Seljordsvatnet har blitt høyere, blant annet følgende:

1. Overføring av vann fra Morgedalsvassdraget

Overføring av vann fra Morgedalvassdraget, og inn til Sundsbarmvatnet. Dette medfører økt vanntilgang i Seljordsvatnet.

2. Ombygging av Bjønnåi/ Hønsåi (Brukes av og til 2 navn på denne elva)

Ombygging av Bjønnåi/ Hønsåi i utløpet av Seljordsvatnet rett ved luka i Hagadrag. Før gikk Hønsåi sitt utløp ut i Bø elva rett ved Hagadrag. Ved ombygging har de svingt utløpet sterkt mot vest ut i Seljordsvatnet med den konsekvens at utløpet fra Hønsåi vil stuve utløpet fra Seljordsvatnet og øke vannstanden i Seljordsvatnet.

3. Ombygging av luka i Hagadrag

Det kom noen tørkesomre i etterkrigstiden som gjorde at Seljordsvannet blei tappa ned til 115,50, Det ble sagt at noen grunneiere fikk tørrelagte brønner langs vannet.

Bø kommune søkte etter de nevnte tørkesomrene om å få bygge om luka i Hagadrag med begrunnelsen, som det står i søknaden, at "den gamle luka ikkje var formålstjenleg" (sitat). Ved ombyggingen på slutten av 1970-tallet /begynnelsen av 1980-tallet ble luka bygd slik at toppen på luka ble liggende over en halv meter til en meter høyere enn den gamle. Den nye luketoppen fikk en maks høyde på 116, 45 meter over havet i følge kommunen. På grunn av vanlig vannføring og vatnets viskositet vil det i praksis si at Seljordsvannet ligger på et minimum på ca 116, 5 meter over havet ved vanlig vannføring nå. Dette er en halv meter over tidligere normalvannstand på 116,0 meter over havet.

Heving av luketoppen fra 116 m.o.h til 116, 45 m.o.h., har den konsekvens at vannstanden i Seljordsvannet blir vesentlig høyere enn 116, 0 m ved normal vannføring. Luka lå på ca 116, 0 meter over havet til å begynne med, men vi har gradvis opplevd at vannstanden er blitt høyere og høyere gjennom de siste 25-30 årene. Fra Sundsbarm kraftverks egne ansatte har vi fått høre at den nye luka til vanlig lå på ca 116,0 meter over havet de første årene, men at den etterhvert er blitt stilt høyere og høyere til en topp på 116, 45 meter over havet, og etter kommunestyre vedtak i Bø februar 2015 har den vært permanent på topp.

Under en gjennomgang av lukereglementet gjorde Bø kommunestyre et vedtak i februar 2015, og fikk seg forelagt følgende forslag til vedtak fra administrasjonen:

1. Luken i Hagadrag skal være stengt til enhver tid med mindre det måtte tappes for å sikre minstevassføringen på 3,5 m3 gjennom Hagadrag
2. Ulempene med dette forslaget vil være så små at det ikke er nødvendig å ta hensyn til de.

Begrunnelsen var ifølge saksutredelsene at dette var et krav i følge konsesjonsvilkårene til NVE. Det som imidlertid fremgår av vilkårene er at "luken skal være stengt under høgvannperioder". Bø kommune trekker den konklusjon at luka må være stengt til enhver tid, noe vi klart anser for å ikke være en naturlig tolkning av vilkårene.

Det vises til at Bø kommune ikke har myndighet eller anledning til å endre konsesjonsvilkårene, eller vedta tiltak i strid med vilkårene, som her medfører at vannstanden blir hevet permanent. Dersom dette skulle vært mulig, så ville det blant annet innebære en omgåelse av erstatningsreglene.

Dette er en grunnleggende feil tolkning av konsesjonsbetingelsene, og punkt 2 i begrunnelsene er en arrogant bagatellisering av ulempene for de grunneierne langs Seljordsvatnet som blir rammet av dette vedtaket. Vedtaket kan ikke tolkes på annen måte enn at det medfører en oppdemming av Seljordsvatnet på permanent basis. Dette har vi fått bevis for ved at vi siden 1980 ikke har kunnet gå tørrskodd over på øyene utenfor nordsiden av Telnesøy. Noe vi kunne hver sommer fra vi var barn i 1950 til ut på 1980 tallet. Etter vår mening har ikke Bø kommune grunnlag for å vedta en permanent økning av Seljordsvatnet på denne måten.

4. Effektkjøring på Sundsbarm Kraftverk.

Da Sundsbarm Kraftverk ble anlagt, var det snakk om et vinterkraftverk, og at det skulle bli slutt på flømtilstandene i Seljordsvatnet. Men nå kjøres kraftverket hele året med det resultat at vannstanden i Seljordsvannet er mye høyere enn det vi er vant til, og at vannet er mye høyere gjennom hele året.

Effektkjøring betyr at Sundsbarm kjører kraftanlegget når det er gode priser, og dette kan skje også når det er høyt vann og vannstanden i utgangspunktet er over 116,50. Dette resulterer i at Seljordsvatnet ofte er nærmere 117 m. Et resultat av dette tror vi at vi fikk i forbindelse med flommen i 2015.

5. Gjengroing – rensing av utløp

Det er ikke tvil om at tilgroing i utløpet av Seljordsvannet er med å stuve vannet slik at vannet blir høyere fordi det ikke får renne ut. Sundsbarm skryter av at de driver flomforebygging ved å rens utløpet alle andre steder enn i Seljordsvannet. Hvorfor skulle det være annerledes her? Jo lavere Seljordsvannet er, jo større buffer har en ved plutselig nedbør. Slik det er nå, er denne buffer brukt opp. Da får vi det vi opplevde i 2015. En plutselig nedbør kombinert med kjøring av kraftverk resulterte i stor flom i Seljordsvatnet.

Campingplassene

Rundt Seljordsvatnet ble på 1980-tallet utført en storstilt utbygging av campingplasser og reiselivsbedrifter på bakgrunn av godkjente reguleringsplaner.

Alle campingplassene rundt Seljordsvatnet opplever at de mister mange mål areal ved at vannet kommer inn over utleiearealet vårt ved høyvann, som nå mer og mer oppleves som permanent.

Telnessanden har gjennom alle tider blitt brukt som utfartsted for bading og rekreasjon for lokal befolkning og turister. Telnessanden friluftsområde er klassifisert som regionalt friluftsområde med offentlig badestrand og har avtale med miljøverndepartementet, Telemark fylkeskommune og Seljord og Bø kommune. Det offentlige har store interesser i å holde området attraktivt for allmennheten.

Vi har 300 meter strandlinje mot vest og 150-200 meter mot øst. Når vannet er tilnærma normalt, har vi ca 15 meter dybde på strandsonen. Dette gir nødvendig areal for badegjestene, og vi har flere hundre gjester på de fineste dagene. Sommeren 2018 hadde vi besøk av over 20.000,- badegjester fra mai til september. Det kan være opptil 1000 badegjester på stranda, med flere hundre parkerte biler. Det strandarealet vi har, er nødvendig når vi har mange gjester på sommeren.

Når vannet stiger fra 116, 0 til 116, 50 meter mister vi 10 meter dybde av badestrandarealet. Det er ofte slik om sommeren at vannstanden er på over 116, 70 – 117 meter over havet. Dersom det i tillegg kommer ekstra nedbør samme perioden, stiger vannet ytterligere innover parkering, telt- og oppstillingsplasser, samt aktivitetsarealer. Ved oppdemming til 117, 50-118 meter over havet, mister vi så store arealer som ca 10 dekar utleieareal og hindrer vår mulighet til å planlegge over camping bedriftene rundt Seljordsvatnet:

Seljord Ferieland,
Seljord Camping,
Sanden Camping,
Garvikstrondi Camping
Hegna Camping og
Telnessanden Camping

vil alle miste mye areal ned mot vatnet, men Telnessanden er det stedet som vil miste mest areal. Vi regner med at mer enn 20 dekar av vårt camping, strand- og aktivitetsareal blir liggende under vann, ved høyere vannstand og særlig ved flomsituasjoner. Mer enn 50 plassenheter vil forsvinne ved en vannstand på 117, 5 til 118 moh. Vannstand på 117, 5 -118 vil lettere nåes dersom

normalvannstanden heves fra 116,0 til 116,50-117,0. Denne risikoen for ekstra høy vannstand gjør det umulig å planlegge på lang sikt. Klubber og interesseorganisasjoner, f eks Bobil og caravan klubber har etterhvert vegret seg for å bestille på grunn av at arealet er sårbart for flomsituasjoner.

Parkeringsplassen for daggjester blir også neddemt, og vi mister stor omsetning. Septiktanker ligger på ca 118 meter over havet, og plassen må stenges helt dersom flomvannet når opp til disse. Dette går også hardt ut over de faste gjestene som ikke har andre alternativer. Vi antar et årlig omsetningstap fra kr 800.000,- til 1, 5 millioner. En heving av flomutsatte arealer vil kreve oppfylling av 15-20.000 kubikkmeter masse, og vil kunne koste mellom 5-6 millioner ferdig lagt, og er helt urealistisk for en liten bedrift. Oppfylling av arealer kan likevel ikke kompensere for tap av strandarealet, som er Ternessandens største trekkplaster.

Samlet for alle campingplassene vil en oppfylling og kompensering ligge på ca 15-20 millioner kroner.

Møte på Seljord kommunehus i 2015

På forespørsel fra grunneierne rundt Seljordsvannet innkalte Seljord kommune inn til møte på kommunehuset etter flommen i 2015, for å diskutere lukeproblematikken i Hagadrag. Her møtte Bø og Seljord kommune, Sundsbarm kraftverk og campingnæringen rundt Seljordsvatnet.

Vi diskuterte konsekvensene av tidligere flommer i Seljordsvatnet, spesielt flommen i 1987 og 2015. Her påstod Sundsbarm at disse flommene var like store. Alle campingplasseierne protesterte fordi vi hadde sikre erfaringer på at flommen i 1987 var høyere enn i 2015. Sundsbarm trakk deretter påstanden, og erkjente at det hadde vært noe galt med måleutstyret i 1987, slik at de ikke fikk nøyaktig måling. Vi stiller etter dette spørsmålstegn ved om man kan stole på målingene til Sundsbarm/. Skageraks energis egen analyse om vannhøyden i Seljordsvatnet utviklingen fra 1884 til 1980.

Våre videre utfordringer

Det er en situasjon med den tilsynelatende kunnskapsløsheten mht hvem som har stått for konklusjonen om at luken må være opp til enhver tid, fordi de påstår at reguleringsplan tilsier det. Ingen av Bø kommune sine ansatte eller politikere kan svare. Bø kommune henviser til Sundsbarm og Sundsbarm til Bø kommune, ingen vil svare. Dette har pågått i årevis.

Videre er det ingen vet noe når vi spør om hvem som styrer luken. Vi husker godt at det stod gravemaskiner i den naturlige overløpsterskelen ved utløpet av Seljordsvatnet da de bygde om luken rundt 1970-80 tallet, ca ved utløpet av Høenseåa. Hva gjorde de der? De første åra lå luka oftest på ca 116 meter, bare ved flom ble den løftet opptil 116, 45. Hvorfor brukte de så langt tid fra ombygging av luka, til at de stengte luka permanent på topp. Er det for å få tid mellom årsak og virkning, slik at folk ikke kobler økningen i Seljordsvatnet til ombygning av luka?

Det er så mange faktorer og hendelser med store økonomiske konsekvenser som gjør at vi er blitt veldig skeptiske til all informasjon, og mangel på informasjon fra Bø kommune og Skagerak Energi.

Det bemerkes at Sundsbarm Kraftverk de siste årene, for å sikre minste vannføring i Bø elva, også har valgt å tappe i fra Sundsbarm, i stedet for å senke luka i Hagadrag. Dette har medført at vannstanden generelt/ofte blir høyere enn normalvannstanden skal være. Vi opplever at vannstanden ofte er mellom 116,50 og 117,0. Dette opplever vi som en konstant illegitim heving av vannstanden i Seljordsvatnet.

Unnvikende og stadig vanskelig kommunikasjon gjennom mange år med Bø kommune og Sundsbarm Kraftverk har ført til at vi er svært skeptiske til den utviklingen vi har opplevd. Særlig spørsmål om luken kan brukes til å regulere vannspeilet til normalvannstand. Dette er det ingen som vil svare på. De bare sier at luken betyr ingenting når det er flom. Det er for så vidt nesten riktig, avhengig av hvor stor flommen er. Men ved nivå mellom 116,50 og 117 vil luken føre vannspeilet mot normalvannstanden i løpet av et par dager. Det har vi opplevd tidligere. På 1980 tallet, da vi drev utbygging og skulle mure nær og under vannlinjen, var ansatte i Sundsbarm, den gang, velvillige til å åpne luken når det var for høyt vann å til at muringen kunne finne sted. Da gikk vannet drastisk ned i løpet av 1 til 2 dager.

Vi skjønner at vi ikke kan be om å åpne luken når det er høy flom, da skal jo luken være stengt. Det er når det er nær normalvannstand, og FØR flom når vi vet at det kommer regn, og ETTER at flommen nærmer seg normal igjen, at vi ber om en senkning av luka, Det er tiden vannstanden er høy som nå er mye lengere nå enn tidligere. Og det er dette som teller for oss. Vi vil gjerne ha normalvannstand lengst mulig.

Skagerak Energi og Bø kommune har store sammenfallende interesser som får oss til å tenke på bukken og havresekken. Hensynet til maksimal utnyttelse av kraftressursene kommer foran høyden på vannstanden i Seljordsvannet. Derfor er vi også svært skeptisk til den informasjon som kommer derfra.

Jo høyere Seljordsvannet er, jo mer har de å gå på for å sikre minste vannføring i Bøelva, og jo sikrere er vannforsyningen til Oterholt kraftverk. Og jo sjeldnere trenger de å slippe vann fra Sundsbarmvannet for å sikre vannføring i elva når det er lave strømpriser. De har større fleksibilitet til å velge mellom å senke luka, og å tappe fra Sundsbarm. Avhengig av hva som er mest lønnsomt i øyeblikket.

Vedlagte bilder viser et mye lavere Seljordsvann før enn nå. Bildene viser også konsekvensene for vår plass når det er flom i Seljordsvannet. Når luka holdes stengt hele tiden varer flomsituasjonen urimelig lenge. Ved selvsyn opplever vi at Seljordsvannet har et mye høyere nivå enn tidligere. Dette viser også indirekte artikkelen i Bø Blad fra vinteren 2018, der Magne Wraa argumenterer for at normalvannstanden i Seljordsvannet burde være 117 meter! Her påstår de at Seljordsvannet ikke er høyere nå enn tidligere. Likevel argumenterer de for en normalvannstand høyere enn vi aldri har opplevd tidligere.

Vi mener at Bø og Sundsbarm plikter å holde vannstanden så nær normalvannstanden som mulig. Det betyr å åpne luken så snart det er forsvarlig i forhold til flomsituasjonen. Ved å holde luken stengt til enhver tid på bakgrunn av en subtil tolkning av regelverket foretar de i praksis en permanent heving av Seljordsvannet på mellom 0,5-1 meter, noe som krever søknad, info og erstatning. Dette er til stor ulempe for campingplassen, som har bygd i samsvar med vedtatt reguleringsplan.

NVE må pålegge Bø og Sundsbarm kraftverk å få på plass et styringsregime for luken i Hagadrag som raskest mulig prøver å reetablere normalvannstanden på 116 meter, og holde den der lengst mulig.

Dersom dagen situasjon ikke forandres, ser vi med næringsvirksomheter rundt Seljordsvannet ingen annen mulighet enn å ta saken til retten. Vi føler at vi står mot store økonomiske interesser og et par kommuner som sitter på begge sider av bordet i forhandlingene. Vi trenger hjelp av noen som har myndighet og er sterkere enn oss.

Vennlig hilsen

For campingplassene rundt Seljordsvannet ved

Sigmund Ternes

Telnessanden camping

Sveinung Haugen

Garvikstrondi Camping

2

Emne: SV: 20/33660 Regulering Seljordsvatn og omlegging av Høseåi
Fra: Arne Hagen <arne@hagenmail.no>
Dato: 22.11.2020, 22:54
Til: "vilo@mt.kommune.no" <vilo@mt.kommune.no>
CC: "jfj@nve.no" <jfj@nve.no>

Hei og takk for svar.

Jeg har noen innspill til din mail.

Slik jeg oppfatter svaret så inneholder det noen åpenbare misforståelser.

Jeg starter med starten der du skriver:

«Seljordsvatnet blir styrt av ein fjellterskel med overgang til natureleg terreng ute i enden av vatnet og er å sjå på som eit uregulera vatn. Det fins derfor ikkje noko lågaste eller høgaste regulerte vasstand eller normalvasskote i konsesjonen. Det som finnes er ein seinkingrett der vatnet kan seinkast med 0,5 m. i lågvassperiodar. Dette finn ein i konsesjonen ned tilhøyrande manøvreringsreglement frå 1944/45 og 1955, som du refererer til i din mail.»

Å betrakte Seljordsvatnet som et uregulert vatn må oppfattes som direkte feil.

For det første så er det i det fjellet du refererer til skutt ut en kanal som benyttes til regulering av vannet, videre så er det ikke noe «naturlig» terreng ved siden av damluken.

Ved siden av damluken er det tvert i mot murt opp en lede-dam og en terskel som har hevet vannstanden i forhold til det som var naturlig fra før reguleringen ble gjennomført i 1944.

I utløpet av Seljordsvatnet så er det, som du sikkert er kjent med bygget et nålestengsel i 1944.

Dette ble byttet ut med en hydraulisk manøvrert damluke i 1980.

Videre så skriver du at det ikke finnes noen LRV (lågaste regulerte vasstand).

Jeg legger her ved et bilde av et oppslag som er montert ved damluken ved «Hagadrag», der Midt-Telemark Kommune (Bø kommune) har konsesjon på regulering av Seljordsvatnet.

Dette er et oppslag som Bø Kommune som regulant selv har montert opp ved damluken.

Her er det oppgitt BÅDE LRV=115,13 moh OG det er oppgitt at Bø kommune er REGULANT for Seljordsvatn.

Videre så er det også opplyst om et «Display» for vannstand.

Jeg antar at det her siktes til målestaven som er montert på selve damhuset ved Hagadrag der mekanismen for reguleringsutstyret er montert.

Om ikke så er tilfelle så må det henvises til målestasjonen med display som står plassert nesten oppe i Seljord, på Garviksida av vatnet med målnummer 16.123.0.

Det som imidlertid er påfallende er at målestaven som står plassert på huset for damluken ved Hagadrag avviker fra vannstanden på måle-stasjonen i Seljord med ca. 6 cm.

Målestaven på huset for damluken viser MINDRE enn hva målestasjonen i Seljord viser; når målestasjon nr. 16.123.0 i Seljord viser 116,5 moh så viser målestaven i Hagadrag 116,44 cm.

Dette er kontrollert med totalstasjon og målinger som er utført av sertifisert stikningsingeniør som jeg har leid inn for å kontrollere både vannstanden i

Seljordsvatnet og oppgitt høyde både på målestasjon nr. 16.123.0 i Seljord og på målestaven som er montert på huset til damluken på Hagadrag.

Disse oppmålingene er utført etter NN1954 høyder som Midt Telemark kommune selv har benyttet ihht. Oppslaget som er avbildet her.

Når det gjelder konsesjonen som regulerer Midt-Telemark kommune sin rett til å regulere Seljordsvatnet så sier denne at høyden ikke kan reguleres mer enn 0,5 meter.

Som Midt-Telemark Kommune selv har oppgitt så er LRV i konsesjonen definert til 115,13 moh.

Det innebærer at HRV (høgaste regulerede vasstand) må bli å definere til 115,63 moh.

Vannstand utover dette har ikke Midt Telemark kommune anledning til å regulere på.

Det jeg imidlertid har registrert, sist den 8 november 2020, da jeg målte på damluken i Hagadrag, er at Midt Telemark kommune holder damluken hevet (lukket) til en kotehøyde som ligger langt over det konsesjonen tillater.

Vannstanden i Seljordsvatnet var denne dagen på 116,92 moh og Midt Telemark kommune hadde på samme dag hevet damluken til 116,5 moh, altså 87 cm

høyere enn hva konsesjonen tillater ihht. Midt Telemark kommune sitt eget oppslag ved damhuset i Hagadrag.

Det som imidlertid er min største bekymring og problem er at Midt Telemark kommune kontinuerlig tillater seg å holde damluken på denne høyden eller ennå høyere, altså langt høyere enn hva konsesjonen tillater.

Dette medfører at min og mange andre eiendommer langs Seljordsvatn står under vann i store perioder av året, noe som kunne vært unngått ved at Midt Telemark kommune hadde overholdt sin konsesjon. Jeg ber derfor om at Midt Telemark kommune fremover forholder seg til konsesjonen de har og ikke holder damluken lukket på et langt høyere nivå enn hva de har konsesjon for.

Videre så referer du til hhv § 1 og 2, jeg kommenter dem hver for seg.

§ 1 sitat « Avstengningsinnretningen i tappekanalen skal holdes stengt i høyyvannsperioder «

Dette punktet kan diskuteres i forhold til den øvrige delen av konsesjonen. Imidlertid så vil jeg kommentere at dersom innretningen skal holdes stengt, så kan den ikke holdes stengt på et høyere nivå enn hva konsesjonen tillater som HRV; 115,63 moh.

Ikke som nå da innretningen er konstruert for og blir brukt til å holde vannstanden betydelig høyere enn hva konsesjonen tillater.

Se for øvrig § 2, der dette omtales videre.

§ 2 sitat «Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdraget tidligere flomvassføring så vidt mulig ikke forøkes. Heller ikke må lågvassføringen forminskes til skade for andres rettigheter.»

Dette punktet pålegger Midt Telemark kommune å bruke sin regulering til aktivt å tilstrebe å holde Seljordsvatnet innenfor en HOH som ikke er til skade for eiendommer langs vatnet.

Dette innebærer at Midt Telemark kommune skal benytte reguleringen til å senke Seljordsvatnet i formant av slom slik at det ikke stiger unødige høyt. Dette gjøres aldri pr. i dag, noe jeg mener er i direkte strid med konsesjonen.

Det er ingen ting i konsesjonen som tilsier at Midt Telemark kommune ikke kan åpne luken til langt under LRV for å motvirke flomproblemer, så lenge vannstanden ikke synker til under LRV.

Generelt så må det ikke glemmes at alle forutsetninger for reguleringen i 1944 var totalt annerledes enn hva som er naturlig i dag, nemlig å ta hensyn til alle grunneiere rundt vatnet og grunneiere langs Bøelva.

I tillegg så har klimaet endret seg betydelig siden 1944 og det må også tas med i betraktning når det gjelder regulantens ansvar.

Videre så er det naturlig for regulanten å ta hensyn til at det er regulanten som nyter godt av vannkraften i Seljordsvatnet og det bør ikke gå på bekostning av de som eier grunnen der vannkraften faktisk oppstår og som ikke blir tilgodesett noen form for kompensasjon/goder.

Når det gjelder Høseåi så uttaler du følgende:

«Når det gjeld ditt spørsmål om utførte tiltak Høseåi så er dette en erosjonssikring som blei utført av NVE i 1954 for å take vare på gardar, infrastruktur og landskap i utløpsområdet til Høseåi mot Seljordsvatnet, inkludert dykkar eigedom.»

Jeg legger ved en skisse som viser hva «erosjonssikringen» førte til av endringer.

Den BLÅ streken viser hvor elveløpet tidligere gikk.

Den RØDE streken viser hvor elveløpet går etter omlegging eller som du omtaler det, «erosjonssikring».

Jeg har snakket med flere av de gamle i bygda, inkl. min far som deltok i arbeidene med omleggingen av elveløpet.

Det som ble sagt den gang dette arbeidet ble gjennomført var at Bø kommune ønsket å legge om elveløpet slik at de skulle få ytterligere vann inn i magasinet Seljordsvatnet for å ha tilstrekkelig vann til Oterholt kraftverk.

Å kalle disse arbeidene «erosjonssikring» for å ta vare på gårder, infrastruktur og landskap faller på sin egen urimelighet.

For det første så er det ikke erosjonssikring å flytte et elveutløp med ca. 550 meter fra å renne direkte ut i Bøelva til å renne ut i Seljordsvatnet.

Dersom arbeidene hadde vært gjort med den hensikt å erosjonssikre, så ville dette skjedd i det eksisterende elveløpet.

I tillegg ble elveløpet over 100 meter lengre enn hva det var tidligere, med påfølgende ødeleggelse av dyrket mark.

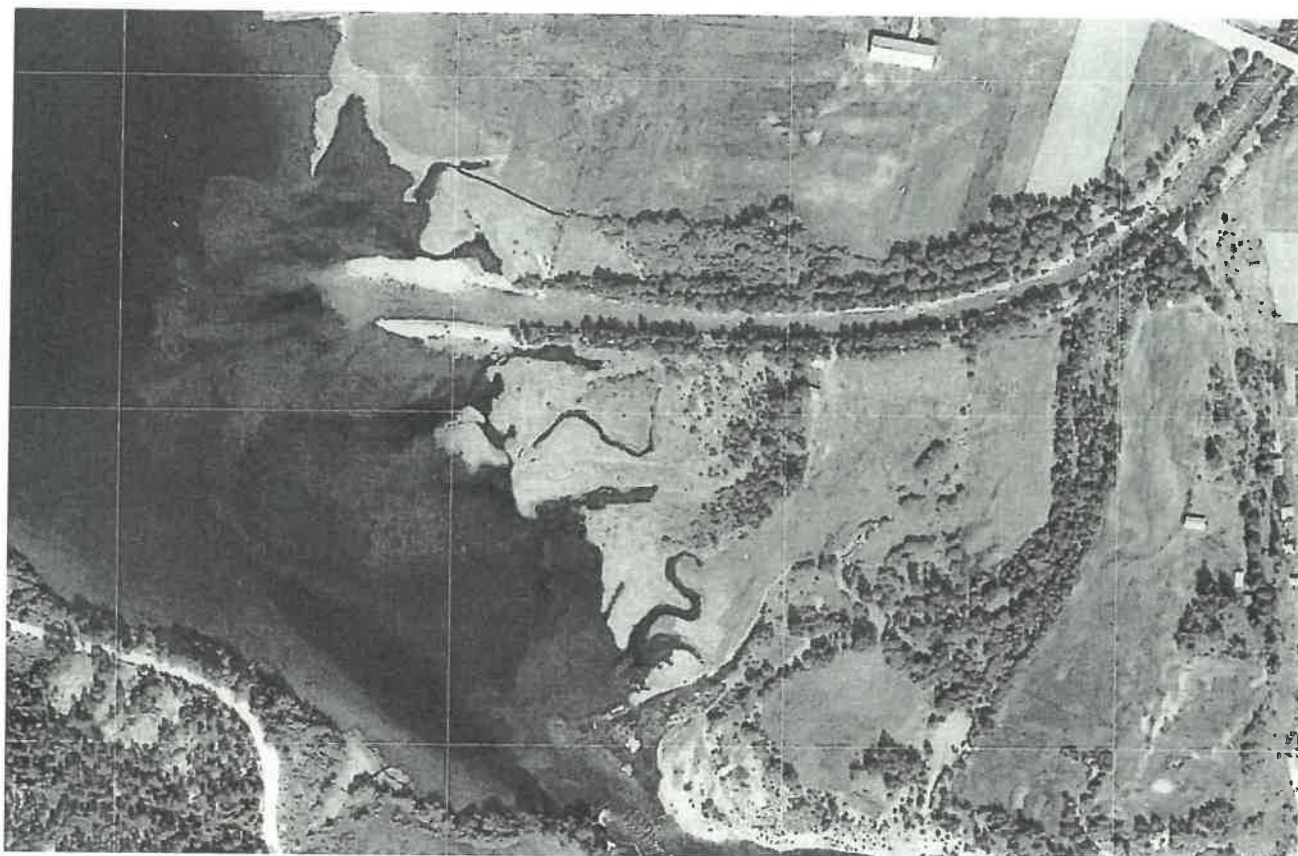
Alle disse arbeidene ble gjennomført uten noen form for kompensasjon til grunneierne.

Omleggingen av elveløpet har imidlertid ført til at store mengder jord, grus og steinmasser har blitt ført med det nye elveløpet og fører til stor oppdemming i utløpet av Seljordsvatnet.

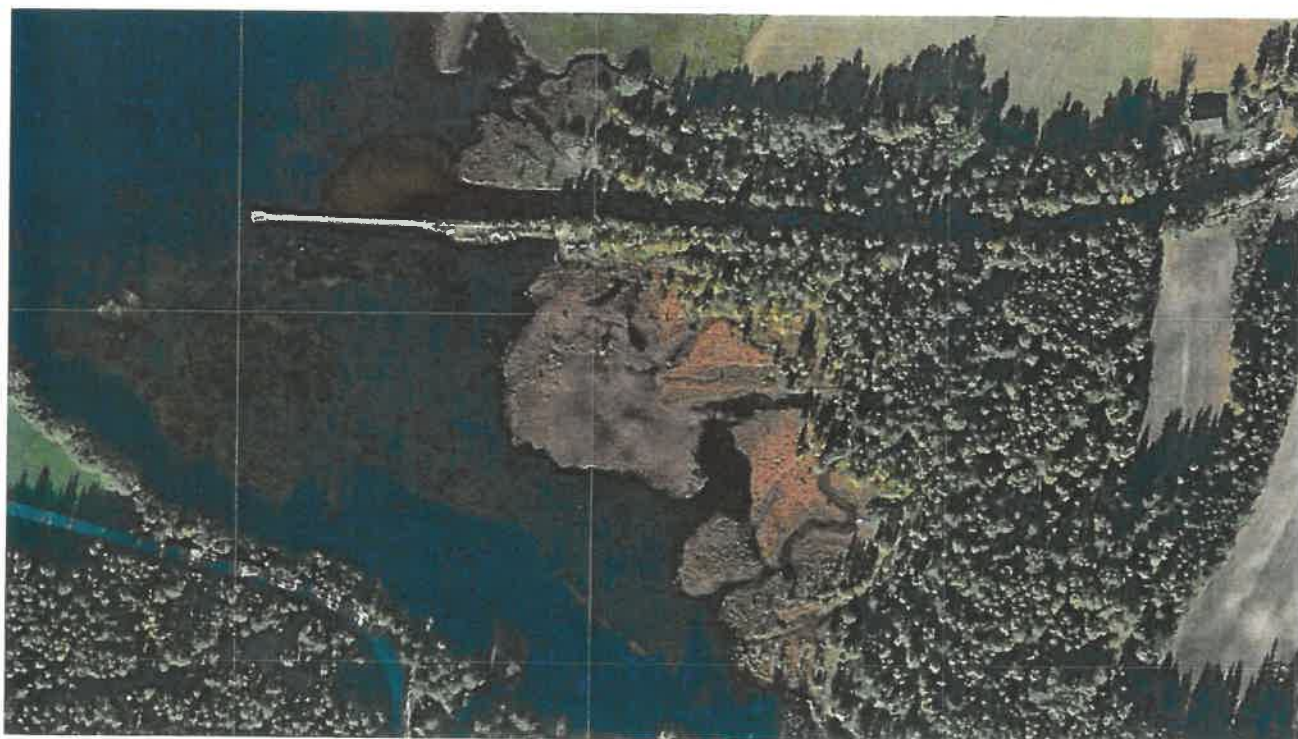
Dette kan man enkelt se på flyfoto fra tidligere og jeg legger ved bilder fra 1969 og frem til 2017 som dokumentasjon på dette.

Min påstand her blir at Midt Telemark kommune som har bedt om og hatt fordelene av omleggingen av Høseåi må ta ansvar for oppmudring og fjerning av siv og vekster i utløpet av Seljordsvatn mellom utløpet av Høseåi og damluken slik at oppstuvning av vann ikke medfører unødig flom i Seljordsvatnet.

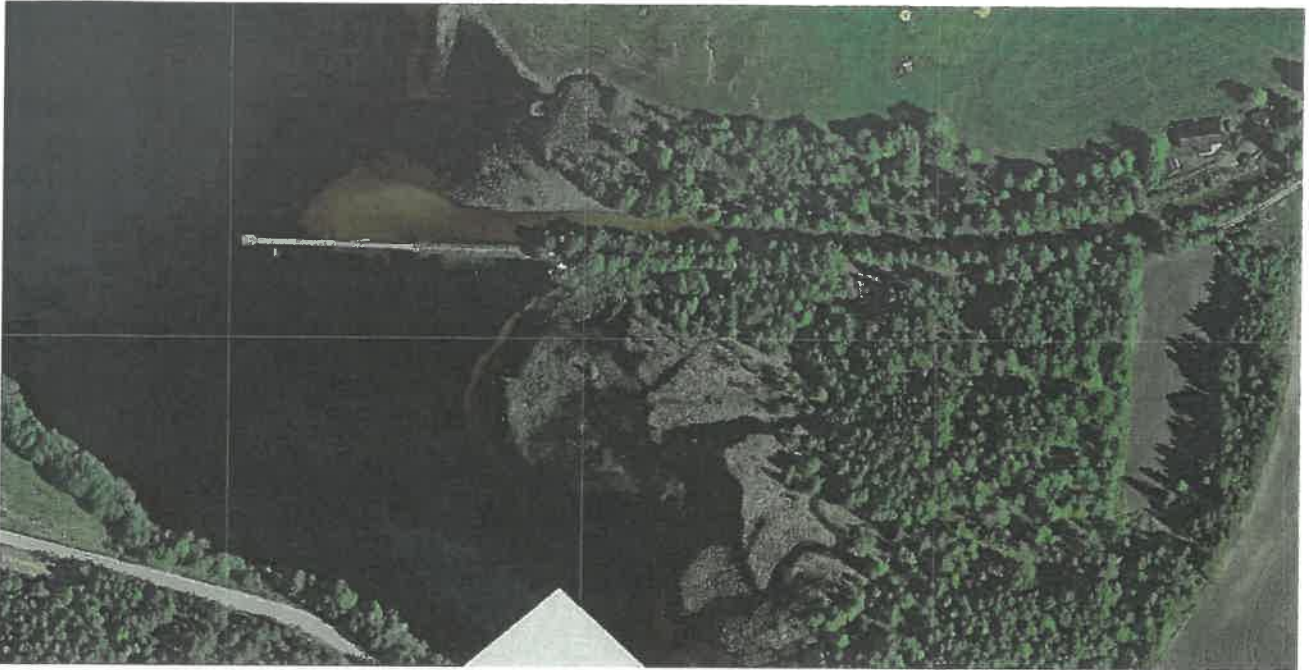
1969 – Her kan man også tydelig se hvor det gamle elveløpet gikk (skog-stripen ned til Bøelva).

2010

2017

Dette var i hovedtrekk innspillene mine i forhold til svaret i din mail.

Jeg håper at Midt Telemark kommune vil ta sitt ansvar som konsesjonshaver, regulant og offentlig organ på alvor og se at de bør forvalte sin konsesjon med tanke på de verdier de gratis får tilgang på fra grunneierne i vassdraget.

Det offentlige i Norge skal ivareta innbyggere, verdier og landskap og jeg velger å ha tillit til at Midt Telemark kommune er kjent med og ønsker å ivareta dette på beste måte.

Jeg håper Midt Telemark kommune som offentlig organ viser at de tar sitt samfunnsansvar på alvor i denne saken.

Håper på konstruktiv tilbakemelding.

Mvh

Arne Hagen

938 88 000

arne@hagenmail.no

Fra: Vidar Lofthus <vilo@mt.kommune.no>

Sendt: fredag 13. november 2020 11:44

Til: Olav Arne Hagen <Arne.hagen@veidekke.no>

Emne: 20/33660 Regulering Seljordsvatn og omlegging av Høseåi

Se vedlegg

SUNDSBARM KRAFTVERK

Eiere
Skiensfjordens kommunale kraftselskap - Vest-Telemark Kraftlag

Γ 7

Sigmund Telnes

3800 BØ

L J

Telefoner:

Seljord (036) 50 044

Porsgrunn (03)55 37 80

Deres ref.:

Deres dato:

Vår ref.:

Vår dato:

AØ/KBu

14.12.89

424.061

DERES HENVENDELSE DEN 11.12.89 VEDR. OPPLYSNINGER OM FLOMMEN I JULI 1988

Flommen i juli 88 kom på et tidspunkt av året da det svært sjelden forekommer flom i område. Den var betydelig mindre enn flommen i 87, som nok var opp mot en 100 års flom.

Avrenningen fra Seljordsvatnet var høyest den 6-7.88 og målt til 95,1 m³/s, kote Seljordsvatn 117,62, mot i 87 var avrenningen 174 m³/s, kote 118,35.

Det er Bø kommune som har reguleringen av Seljordsvatnet, men SK utfører den i.h.t. avtale med Bø kraftverk.

Reguleringshøyden i Seljordsvatn: HRV = kote 116,00

" " " : LRV = " 115,50

Normal vannstand er kote 116,00.

Med hilsen

Andres Øverbø

Vedlegg: kopi av limnigrafpapir for Seljordsvatn 4.7 - 25.7.88

" " " " Hagadrag 4.7.- 25.7.88

217/10

1000000 (4)

NORGES
VASSDRAGS- OG ELEKTRISITETSVESEN

HOVEDSTYRET
Telegramadresse: VASSDRAG OSLO

OSLO, den 23. oktober 1952.

Deres ref.

Deres brev av

Vår ref. 1542-1952-V.

RB/GF

Bø kommune,
Telemark.

Regulering av Seljordvatn.
Manøvreringsreglementet.

Bø kommunes reguleringstillatelse av 19.mai 1944, stadfestet ved Kgl.res. av 20.juli 1945, omfatter som bekjent 1,0 m senking under lavvann. I det samtidig fastsatte manøvreringsreglement er nedre reguleringsgrense betegnet med ÷ 1,00 på Seljord vannmerke tilsvarende kote 9,00 på de med sølmaden fremlagte karter og profiler.

Vannmerkets 0 pkt. ble i slutten av 1944 senket 2,00 m fra kote 115,967 til 113,967 og nedre reguleringsgrense tilsvarende altså nå + 1,00 på vannmerket.

Ved Kgl.res. av 26.september d.å. er manøvreringsreglementet endret overensstemmende hermed, slik at dets punkt 1, 1.ledd gis følgende ordlyd :

"Seljordvatn kan tappes til kote 9,0 motsvarende + 1,00 på Seljord vannmerke." Endringen er fastsatt som gjeldende inntil videre.

Hvilket herved meddeles til underretning.

I Generaldirektørens fravær

Olaf Elverum
Olaf Elverum

627/52

Enn til Bø kommune
1/10.

Ragnar Bang
Ragnar Bang

5

Emne: Oppslag høgdereghus Mosasida Seljordsvatn 2020

Fra: Sigmund Telnes <stelnes@online.no>

Dato: 23.11.2020, 19:02

Til: camping Telnessanden <telnessanden@online.no>

—IMG_6983.jpg—

Sendt fra min iPhone

—Vedlegg:—

IMG_6983.jpg

132 KB

Figur 4. Morgedalsåi ved Vassendterskelen 4.7.2013 (etter nedbør). Foto Helge Kiland.

4.11 Ofteåi

Minstevassføringa i Ofteåi er bestemt til 40 l/s målt heilt nede ved E 134. Det betyr at ein vesentleg av denne vassføringa er restvassføring og ikkje slepp frå Hovdevatn. Berekningar frå Faun Naturforvaltning viser at middelvassføringa frå restfeltet er 107,2 l/s og den alminnelege lågvassføringa er 13,7 l/s. Det betyr at det med dagens krav til minstevassføring i store delar av året er unødvendig med slepp av vatn frå Ljosdalsvatn. Ein er oppteken av problema med attgroing i Oftevatn, og vil ha vurdert effektive mottiltak.

Minstevassføringskravet må gjelde frå Hovdevatn og ikkje heilt nede i utløpet av elva (ved E 134). Ein vil ha vurdert effektive mottiltak mot den attgroinga vatnet er utsett for.

4.12 Seljordsvatn

Seljordsvatn blir regulert med ei klapppluke nede ved Hegna camping og skal syte for minstevassføring i Bøelva (4,5 m³/s) og behovet for vatn til Bø kraftverk. Klapppluka blei ombygd på 1980-talet. Vasstanden er fyrst og fremst regulert av utforminga på utlaupet, og luka blir sjeldan nytta. Høgaste terskel i klapppluka er 115,75 moh. Ved full opning ved denne vasstanden vil det bli slept ca 8 m³/s frå Seljordsvatn. Ved høgare vasstand vil klapppluka bety mindre for vassføringa ut av Seljordsvatn, og frå vasstandar over 116,70 moh vil verknaden av klapppluka vera minimal¹⁴. Etter at ny klapppluke blei installert synes det å vera ein tettare

¹⁴ Porcires, M. 2013. Vannstander i Seljordsvatnet. Faun Naturforvaltning, notat til Seljord kommune.